

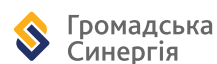
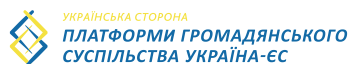
Ресурсно-аналітичний центр
"СУСПІЛЬСТВО І ДОВКІЛЛЯ"

Оцінка впровадження Люксембурзької декларації в Україні: належне екологічне врядування

Аналітичний документ

Травень 2018 року, м. Київ

В аналітичному документі викладаються результати моніторингу та оцінки досягнення основних принципів належного екологічного врядування, а саме, прозорості (відкритості), участі громадськості та стекголдерів, підзвітності, ефективності та узгодженості, в Україні, як важливої складової впровадження Люксембурзької декларації. Для цілей цього дослідження оцінка стосується переважно повноважень Міністерства екології та природних ресурсів та в частині участі, ефективності та узгодженості (політики) торкається координації в рамках Уряду, проте не охоплює її в деталях, як і регіональний та місцевий рівень влади, оскільки для цього бракує відкритих джерел. Більш комплексне дослідження може бути виконане на наступному етапі моніторингу. Документ встановлює точки відліку за п'ятьма принципами належного екологічного врядування і включає рекомендації щодо імплементації в Україні Люксембурзької декларації в частині загальних принципів належного екологічного врядування в умовах трансформацій. Аналітичний документ буде цікавий для урядовців, неурядових організацій, експертів.

Автори та редактори:

Ганна Голубовська-Онісімова, ВЕГО «МАМА-86»

Наталія Андрусевич, РАЦ «Суспільство і довкілля»

Цей аналітичний документ було підготовлено в рамках проекту «Моніторинг та оцінка впровадження Україною положень Люксембурзької Декларації, що стосуються екологічного врядування» за сприяння Європейського Союзу та Міжнародного фонду «Відродження» в рамках проекту «Громадська синергія» (<http://www.irf.ua/programs/eu/civicsynergy>), під егідою Української національної платформи Форуму громадянського суспільства Східного Партнерства. Його зміст є виключною відповідальністю ВЕГО «МАМА-86» і не обов'язково відображає точку зору Європейського Союзу та Міжнародного фонду «Відродження».

© ВЕГО «МАМА-86», 2018

ЗМІСТ

Резюме	4
Перелік скорочень	6
Вступ	7
Методика моніторингу та оцінки положень Люксембургської декларації, що стосується належного екологічного врядування	8
Аналіз оцінки належного екологічного врядування в Україні	12
Рекомендації	15
ДОДАТОК I. Таблиці розрахунків	17

РЕЗЮМЕ

Україні необхідно сформувавши цілісне бачення належного екологічного врядування у діалозі з громадськістю та іншими заінтересованими сторонами з метою формування незворотніх засад європейських реформ у сфері охорони довкілля. Реформування у цій царині відбувається в умовах трансформації, коли стара, усталена система екологічного управління і нова система, що тільки народжується, мусять працювати одночасно. Тобто, необхідно паралельно запроваджувати докорінно нові і виконувати чинні, часто застарілі вимоги законодавства, поступово відмовляючись від неефективних процедур та систем. У зв'язку з такими особливостями, існує певне поле невизначеності стосовно того, що саме і як повинно реформуватися. Окрім того, чинні умови екологічних реформ ускладнюють можливості для їх моніторингу та оцінки. Водночас, Східне партнерство та Люксембурзька декларація закладають курс на реформу екологічного врядування, а Угода про асоціацію надає засоби для руху. З метою відстеження складних процесів реформування основних елементів належного екологічного врядування, був започаткований моніторинг та оцінка екологічного врядування в Україні, результати яких наводяться нижче¹.

У цілому, в межах повноважень Мінприроди, навіть у складних умовах трансформацій, принципи належного екологічного врядування виконуються більше ніж на дві третини. Найкращі показники демонструються щодо забезпечення **відкритості (прозорості) та підзвітності**: відповідно **69 та 70 %**. Треба зазначити, що дотримання саме цих принципів більше залежить від самого міністерства, ніж від інших ЦОВВ чи органів влади різного рівня. Проте, і в цих категоріях інколи неможливо оцінювати тільки Мінприроди без врахування наскрізного характеру екологічної політики та необхідності координації з іншими відомствами, що здебільшого є слабкою ланкою для оцінювання.

Так, щодо прозорості Міністерство досить добре забезпечує доступ до наборів відкритих даних (31 набір), які передбачені ЗУ «Про доступ до публічної інформації» та Постановою КМУ «Про затвердження Положення про набори даних, які підлягають оприлюдненню у формі відкритих даних», проте, переліки видів інформації, якою володіє Мінприроди, не доступні, як і система її обліку. Також, деякі реєстри не оновлювалися з 2016 року, а деякі з них є абсолютно новими, що працюють у тестовому режимі, і як і всі, не автоматизовані. Робота над прискоренням обробки та автоматизації процесу обміну даних триває, старі системи не працюють, а нові тільки починають працювати. Мінприроди активно комунікує про свою діяльність та рішення, які приймаються, на широкий загал і робить це доступною мовою. Perezавантаження системи екологічного моніторингу, її консолідація і забезпечення функції перетворення даних у інформацію для прийняття рішень — величезний виклик, який долає Мінприроди. Всеохоплююча система екологічної інформації «Відкрите довкілля» знаходиться у стадії формування Зеленої книги, також закладаючи більш ґрунтовні, послідовні і реалістичні в часі процедури вироблення екологічної політики. Ці та інші виклики, тим не менше, не заважають Міністерству демонструвати розуміння прозорості як важливої вимоги діяльності, співпрацю з громадськістю. Такі риси притаманні Мінприроди 2016–2018 і **характеризують прозору поведінку, навіть коли це не зумовлено нормами і процедурами законодавства. Проте, встановлення процедур необхідно для зменшення впливу особистісного фактору у майбутньому.**

Що стосується участі громадськості, то вона забезпечується Мінприроди, за оцінкою, майже на дві третини від максимальної (65,6 %). Основними недоліками є незалученість громадськості до підготовки звітів про діяльність. На перешкоді систематизації процесів участі також стоїть занадто короткий термін підготовки стратегічних рішень, адже процес переходу на процедури ЄС тільки почався. Залучення стейкхолдерів також потребує нових процедур. Річний план консультацій з громадськістю оприлюднюється вчасно і надає можливість заінтересованим

¹ Таблиця підсумкових результатів наведена на стор. 12.

представникам ГС діяти проактивно і надавати пропозиції ще на ранній стадії підготовки. **Поведінка Мінприроди 2016–2018 оцінюється максимально позитивно (3 з 3)**, оскільки є налаштованість на залучення громадськості, незалежних експертів, міністерство прислухається до їх думки.

Що стосується **підзвітності, оцінка виконання Мінприроди — 70%**. Мінприроди роз'яснює, що і чому відомство робить, за допомогою різних каналів комунікації, зокрема, у ФБ. З іншого боку, стосовно чіткості розділення повноважень у сфері охорони довкілля та сталого використання природних ресурсів в структурі ЦОБВ, ситуація полишається заплутаною, що не дає можливості говорити про високий рівень підзвітності в галузі в цілому, адже багато необхідних функцій розпорошені серед різних ЦОБВ (підлеглих їм відомств), відбувається втручання в процес формування екополітики з боку інших ЦОБВ, функція збору даних наразі виконується фрагментарно, функція перетворення даних у інформацію для прийняття рішень відповідно, та т. ін. Проте, це не залежить повною мірою від Мінприроди. Наразі, звітність Мінприроди як така, носить несистематизований характер або виглядає такою. **Проте, в цілому, очільники Мінприроди демонструють нову модель поведінки, розуміння ролі громадськості та її право знати про діяльність державного органу, який працює за гроші платників податків.**

Ефективність екологічної політики полишається низькою (**27 %**), хоча цілі та завдання рамкової політики стануть вимірюваними після прийняття ВРУ оновленої стратегії державної екологічної політики (забезпечені індикаторами прогресу та цільовими показниками), проте, функція формування, нагляду за впровадженням та оцінки ефективності екологічної політики і досі полишається в Мінприроди однією з багатьох, а не найважливішою, а звіти з впровадження державної екологічної політики не готуються. Разом із здебільшого недостатніми термінами підготовки політики, бракує і певних елементів, як-от оцінки економічної ефективності та СЕО в цілому, яка тільки починає запроваджуватися. Значно впливають на цей показник і дії (бездіяльність) на регіональному рівні та на місцях, які оцінюються дуже низько. Ставки екологічних платежів та штрафів не відповідають вартості ресурсів та розміру збитків, тож, і не впливають на екологічну поведінку користувачів та порушників, хоча Мінприроди подало пропозиції про підвищення ставок до ВРУ. Друга складова ефективності, інституційна, поки що не оцінювалася, оскільки зарано закладати точку відліку на даному етапі трансформацій.

Що стосується узгодженості (екополітики), Мінприроди з результатом у 67 % намагається піднести значення екологічної політики і активно працює над її наскрізністю. Клімат — найкращий приклад узгодженості цілей і завдань, також значних успіхів було досягнуто і при виробленні політики поводження з відходами. Проте, аграрний сектор, гідроенергетика, а тим більше економіка в цілому все ще далекі від розуміння сучасних екологічних вимог. Тільки впровадження СЕО може нарешті виключити прийняття неекологічних секторальних політик (у разі ефективного застосування). Також, немає розуміння в Уряді щодо справжньої вартості впровадження екологічних директив ЄС, що належать до одного з найдорожчих секторів законодавства. На прикладах проектів та прийнятих документів видно, що АПУ та депутати ВРУ часто ігнорують рамки політики, яку приймає Уряд, хоча, і міжнародні вимоги теж. Екологічні підрозділи ОДА починають координуватися з Мінприроди, але поки що взаємодія не врегульована у необхідному обсязі, як і на рівні органів місцевого самоврядування.

Рекомендації, насамперед, включають необхідність розробки та відкритого обговорення стратегічного бачення реформування всієї галузі охорони довкілля, включно з інституційною перебудовою (розведення функцій у межах системи, ліквідація дублювання функцій іншими ЦОБВ, взаємодія Мінприроди з регіональними/місцевими органами влади для забезпечення впровадження єдиної державної екологічної політики), змінами у процедурі підготовки політики, покращенням механізму погодження міжгалузевих та урядових рішень для врахування у повному обсязі екологічних вимог. Також, надаються пропозиції щодо удосконалення процедур обліку, оприлюднення та видів інформації, упорядкування звітності, налагодження моніторингу та підготовки періодичної оцінки ефективності екологічної політики, залучення громадськості, тощо.

Перелік скорочень

ВРУ	Верховна Рада України
ЄС	Європейський Союз
КМУ	Кабінет Міністрів України
Мінприроди	Міністерство екології та природних ресурсів України
ОВД	оцінка впливу на довкілля
ОГС	організації громадянського суспільства
СЕО	стратегічна екологічна оцінка
СхП	Східне партнерство
RST	команда підтримки реформ Мінприроди
SEIS	спільна (з Європейським екологічним агенством/ ЄС) екологічна інформаційна система
ФГС СхП	Форум громадянського суспільства Східного партнерства
УпроА	Угода про асоціацію Україна-ЄС

Процеси докорінного реформування у сфері охорони довкілля України здійснюються, головним чином, у рамках євроінтеграційного курсу держави, зокрема, реалізації Угоди про асоціацію між Україною та ЄС та порядку денного Східного партнерства. На виконання Люксембурзької декларації про співробітництво у сфері охорони довкілля та боротьби зі зміною клімату (18 жовтня 2016 р.) Україна розробила і оприлюднила 18 жовтня 2017 року Дорожню карту, намагаючись утворити всеохоплюючу рамку цілей, завдань і результатів до 2020 року щодо реформи екологічного врядування. Це — живий документ, який створює платформу для діалогу з громадськістю.

Україні необхідно сформувати цілісне бачення належного екологічного врядування у діалозі з громадськістю та іншими заінтересованими сторонами. Точкові реформи не завжди дають бажаний ефект, можуть призвести до фрагментації реформування, коли поза увагою залишається загальна ціль. Досягнення належного екологічного врядування означає нові, відкриті процедури і стандарти поведінки, розповсюдження відповідальності за стан довкілля на всі рівні влади, підвищення екологічної свідомості українців та їх активну участь в перетвореннях, зміцнення співпраці з міжнародними партнерами.

Реформування у сфері охорони довкілля відбувається в умовах трансформації, коли стара, усталена система екологічного управління і нова система, що тільки народжується, мусять працювати одночасно. Тобто, необхідно паралельно запроваджувати докорінно нові і виконувати чинні вимоги законодавства, інколи затверджені 10 і більше років назад, поступово відмовляючись від неефективних процедур та систем. Такі умови ще більше ускладнюють і так доволі заплутаний процес державного екологічного управління, в якому крім прогалин в законодавстві та функціональній спроможності, ще й досі простежується дублювання функцій, брак матеріально-технічного забезпечення і загальна технологічна відсталість, які накопичувалися десятиліттями і дісталися у спадок нинішньому Урядові.

У зв'язку з такими особливостями, існує певне поле невизначеності стосовно що саме і як повинно реформуватися, а також щодо спроможності Уряду прийняти кардинальні реформи у сфері екологічного врядування, особливо в частині інтеграції екологічної політики та спільної діяльності владних структур та суспільства з чітким визначенням ролей кожного стейкхолдера. Також, чинні умови екологічних реформ ускладнюють можливості для їх моніторингу та оцінки. Водночас, Угода про асоціацію закладає незворотній курс на реформу екологічного врядування, а Східне партнерство та Люксембурзька декларація надають маршрут для руху.

З метою відстеження складних процесів реформування основних елементів належного екологічного врядування, був започаткований моніторинг та оцінка екологічного врядування в Україні, результати яких представлені в цій публікації. Ми сподіваємося, що документ буде корисним, насамперед, Мінприроди для систематизації своєї роботи ц сфері належного екологічного врядування та його елементів.

Документ з оцінки підготовлений Ганною Голубовською-Онісімовою (ВЕГО «МАМА-86») та Наталією Андрусевич (Ресурсно-аналітичний центр «Суспільство і довкілля»).

Цей аналітичний документ було підготовлено в рамках проекту «Моніторинг та оцінка впровадження Україною положень Люксембурзької Декларації, що стосуються екологічного врядування» за сприяння Європейського Союзу та Міжнародного фонду «Відродження» в рамках проекту «Громадська синергія» під егідою Української національної платформи Форуму громадянського суспільства Східного Партнерства.

МЕТОДИКА¹ МОНІТОРИНГУ ТА ОЦІНКИ ПОЛОЖЕНЬ ЛЮКСЕМБУРЗЬКОЇ ДЕКЛАРАЦІЇ, ЩО СТОСУЮТЬСЯ НАЛЕЖНОГО ЕКОЛОГІЧНОГО ВРЯДУВАННЯ

Люксембурзька декларація є спільним документом для 6-ти країн Східного партнерства, з яких тільки три згідно з угодами про асоціацію з ЄС, транспонують норми ЄС, закріплені в угодах, у свою власну політику та законодавство. У зобов'язальній частині Декларації, належне екологічне врядування як таке пов'язується з найвищим рівнем інтеграції екологічної політики — зеленою економікою та економікою замкненого циклу. Водночас, складові НЕВ присутні у низці інших параграфів Декларації, а саме:

- [Сторони] здійснюватимуть регіональне співробітництво з питань охорони навколишнього середовища, боротьби зі зміною клімату і сталого розвитку в рамках Східного партнерства і **посилуватимуть, де доречно, реалізацію екологічних розділів двосторонніх угод між ЄС і країнами СхП;**
- **співпрацюватимуть у галузі екологічного врядування та сприятимуть переходу до «зеленої» та циркулярної економіки**, якнайкраще використовуючи існуючі регіональні структури, ініціативи та програми, а також переваги та можливості, що їх вона надає для економічної диверсифікації, ефективності використання ресурсів, кліматичної нейтральності та сталого розвитку з низьким рівнем викидів, із метою досягнення відчутних результатів;
- **підтримуватимуть інтеграцію вимог охорони довкілля, боротьби зі зміною клімату та сталого розвитку в усі сфери політики й розширятимуть міжгалузеве та між-міністерське співробітництво;**
- **намагатимуться забезпечити прийняття і ефективне впровадження процедур СЕО та ОБНС** на національному рівні та у транскордонному контексті згідно з Конвенцією Еспо і Протоколу про СЕО до неї;
- **підтримуватимуть залучення громадянського суспільства до прийняття рішень, стратегічного планування і впровадження та моніторингу результатів екологічної політики, програм і планів** згідно з Орхуською конвенцією;
- **сприятимуть дискусіям між ЄС, урядами держав і ОГС щодо поставлення і досягнення конкретних цілей екологічних реформ у країнах СхП;**
- **підтримуватимуть зусилля щодо вдосконалення екологічної інформації та обміну нею згідно з принципами СЕІС задля забезпечення прозорості, підзвітності та підтримання прийняття науково обґрунтованих рішень, включно з моніторингом досягнення ЦСР і відповідним звітуванням;**
- адаптуватимуть допомогу, надавану ЄС партнерам-країнам СхП з питань навколишнього середовища і зміни клімату, до спільних пріоритетів і потреб **на основі стратегічного галузевого підходу;**
- **забезпечуватимуть, щоб національні адміністративні структури були належним чином оснащені** для протидії екологічним і кліматичним викликам, зокрема, де можливо, шляхом посилення розбудови спроможності.

¹ В основу підходів до оцінки було покладено методологію WWF та Фонду Генріха Бьолля, яка розроблялася для проекту «Оцінка Планів дій Європейської політики сусідства в Азербайджані, Armenії, Грузії, Молдові та Україні», впровадженого у 2008–2009 роках. Пізніше, перелік питань було розширено та дещо переструктуровано для цілей двох оцінок прогресу щодо екологічного врядування у 6-ти країнах Східного партнерства, які були виконані у 2011 та 2013 роках ВЕГО «МАМА-86» та партнерами за підтримки Робочої групи 3 ФГС СхП.

Оскільки дотримання і розвиток 5 основних принципів НЕВ — **прозорість/відкритість, участь, підзвітність, ефективність та узгодженість політики, що стосується довкілля** — закладають підвалини забезпечення незворотності екологічних реформ як в країнах СхП, так і в Україні, то МЕТОЮ моніторингу та оцінки впровадження НЕВ в Україні є забезпечити ОГС інструментарієм відстеження та оцінки поступу України у впровадженні належного екологічного врядування, а також сприяти розвитку моніторингу та оцінки НЕВ та його 5 елементів у Міністерстві екології та природних ресурсів України як ЦОВВ, який уповноважений відповідати за ефективність впровадження екологічної політики (з обмеженими нині важелями).

Ціль проведення моніторингу, цієї та подальших оцінок — утворення постійно діючої платформи для діалогу ГС з Мінприроди стосовно підвищення ефективності екологічної політики України шляхом реформування 5 складових екологічного врядування.

Цільові групи (на першому етапі):

- Мінприроди² (первинна, основний об'єкт моніторингу та оцінки, а також діалогу за результатами)
- ОГС екологічного спрямування — члени двох платформ (крім партнерів проекту), вторинна група, для інформування на цьому етапі та залучення до діалогу згідно пріоритетів діяльності)
- Делегація ЄС в Україні — інформування та залучення до діалогу.

Основні питання щодо 5 принципів НЕВ, на які мусила відповідати методика, та еталони до них:

1. Чи забезпечується прозорість (відкритість) як принцип належного екологічного врядування у тому сенсі, що процеси, інститути та інформація є вільно доступними для громадян, а саме:

- активно комунікується інформація про свою діяльність та рішення, які приймаються;
- комунікація відбувається «зрозумілою» та «доступною» мовою для громадян;
- спостерігається активне поширення інформації про свою діяльність, включаючи плани своєї роботи, проекти рішень, вже прийняті рішення, насамперед за допомогою загально-доступних засобів мережі Інтернет;
- забезпечується доступ до екологічної інформації, що є у розпорядженні Мінприроди, зокрема, як виконується законодавство стосовно оприлюднення наборів відкритих даних, які види інформації є у доступі на веб-сторінці міністерства, які переліки оприлюднені і як здійснюється облік, оновлення інформації;
- доступна інформація про рішення, яке готується, на ранній стадії;
- комунікація реформ, які здійснюються у сфері охорони довкілля, є ефективною, у т.ч. євроінтеграційних.

2. Чи реалізується у повному обсязі принцип участі у прийнятті екологічно значущих рішень/ політик органом державної влади (у нашому випадку, Мінприроди з деяким розширенням на інші органи ЦОВВ, які мусять враховувати екологічну складову) **на всіх етапах циклу політики (від концепції до імплементації), а саме:**

2 За браком відкритих джерел і часткової невизначеності повноважень деяких центральних органів крім Мінприроди, регіональної та місцевої владі стосовно впровадження державної екологічної політики, методика на першому етапі включає з усіх органів владі тільки Міністерство екології, хоча комплексність і наскрізність цілей та завдань екологічної політики вимагає розгляду системі горизонтальних та вертикальних органів для впровадження державної екологічної політики, яка наразі не створена/ в процеси створення.

- забезпечення належної участі заінтересованих сторін щодо екологічних питань **на всіх рівнях державної влади**: від органів місцевого самоврядування до уряду, парламенту та президента;
- забезпечення належної участі **щодо всіх видів рішень** — від політик, планів до рішень щодо конкретної діяльності, яка впливає на довкілля;
- забезпечення належної участі **на всіх етапах прийняття рішень** — від розробки концепцій, проектів до втілення та контролю за виконанням рішень.

3. Як впроваджується принцип підзвітності, а саме:

- структура і функціонал Мінприроди, зокрема, щодо стратегічного планування, зрозумілі громадськості, існує чіткий розподіл ролей та відповідальності у міністерстві;
- повноваження у сфері охорони довкілля та сталого використання природних ресурсів чітко розділені в структурі ЦОБВ;
- Мінприроди пояснює, що воно робить та несе за це відповідальність;
- види та періодичність звітності відповідають принципам підзвітності, існує чітка систематизація звітності, все знаходиться у доступі.

4. Чи ефективні політика та інститути у сфері охорони довкілля, зокрема:

- екологічна політика містить вимірювальні цілі;
- формулюванню політики передують оцінка ефективності попередньої політики;
- процедури формування політики (достатність часу для з'ясування наслідків та результатів, оцінка екологічного впливу, оцінка економічного ефекту, моніторингу впровадження та оцінки, тощо) забезпечують її ефективність;
- система збору екологічних даних та їх обробки забезпечує інформацію для прийняття рішень;
- впровадження державної екологічної політики забезпечується на рівні регіонів та на місцях;
- розмір плати за природокористування, забруднення та штрафи відповідають вартості робіт з ліквідації наслідків/ цінності природних ресурсів.

Що стосується ефективних інститутів, то хоча ще зарано закладати точку відліку, оскільки незрозуміло, якою буде нова архітектура природоохоронних органів, що трансформуються, питання, які необхідно буде дослідити у моніторингу, можуть бути наступні:

- функціональний розподіл між різними органами влади в системі охорони довкілля;
- виконання функцій стратегічного планування, підготовки проектів НПА та регуляторних актів, нагляду та контролю, збору даних та підготовки інформації для прийняття рішень, інформування, тощо;
- відповідність функціям кадрового забезпечення та рівня оплати спеціалістів;
- ефективність діяльності у екологічних секторах (вода, повітря, поводження з відходами, ПЗФ, та т.ін.);
- ефективність міжнародної діяльності та діяльності щодо євроінтеграції.

Також необхідно буде розглянути взаємодію з консультативно-дорадчими органами та їх ефективність, роботу міжвідомчих та цільових робочих груп, взаємодію та партнерство з ГС/ ОГС.

Важлива складова інституціональної ефективності пов'язана з міжвідомчою координацією, координацією та взаємодією з регіональними та місцевими органами влади.

Окрім цього, ефективність політики залежить від ефективності використання природоохоронних коштів, включно з моделлю розподілу та системою нагляду за цільовим використанням.

5. Чи державна політика у природоохоронній сфері є узгодженою, а саме:

- спостерігається горизонтальна узгодженість, тобто, документи політики інших ЦОВВ, враховують екологічну складову у повному обсязі, а Уряд надає вагомого значення екологічній політиці як наскрізній, рівно важливої для сталого розвитку порівняно з економічною та соціальною політиками;
- спостерігається вертикальна узгодженість, тобто, політика Президента України, законодавча діяльність Народних депутатів України, регіональних та місцевих органів влади бере до уваги вимоги державної екологічної політики, політик, які затверджує Уряд України та законодавства згідно з Угодою про асоціацію.

Реалізація кожного з 5 принципів залежить від загальних законодавчих рамок діяльності Мінприроди. Водночас, аналіз повинен у першу чергу спиратись на практичний вимір, адже врядування — це у першу чергу здійснення органами держави своїх функцій на практиці. Тому, кожний з 5 розділів включав у себе оцінку поведінки Мінприроди щодо кожного з 5 оцінюваних принципів.

Окреме питання було присвячене реалізації Люксембурзької декларації у розділі «ефективність».

Під час оцінювання принципу прозорості, враховувалися результати інших оцінок (оцінка офісу ефективного регулювання).

На основі наведених вище питань та еталонів було складено розгорнутий **опитувальник, структурований за 5 розділами відповідно до 5 принципів.**

Оцінці передувала моніторинг веб-сайту Мінприроди, результати котрого забезпечили достовірність оцінки. Оцінка також спиралася на досвід та результати дослідження щодо розвитку та впровадження екологічної політики та законодавства в Україні, а також інших аспектів екологічного врядування організацій ВЕГО «МАМА-86» та РАЦ «Суспільство та довкілля».

Експерти ранжували свої відповіді на питання у діапазоні балів 0–3 (де 0 — це відсутність діяльності/ інформації, 1 — початок діяльності або деякий рівень спостерігається, 2 — завершальний етап підготовки або вище середнього рівень наявності, проте все ще не у повному обсязі, 3 — високий рівень). Кожне питання містить коментар, який пояснює виставлений бал та, за потреби, джерело верифікації.

На основі суми балів відповідей на питання (та підпитання, коли брався підсумований середній бал) індикатор прогресу за кожним з 5 розділів та сумарний індикатор за 5-ма розділами розраховувалися у вигляді відсотку від максимальної суми балів (добуток максимального балу 3 та кількості питань, що оцінюються).

Даний підхід дозволить при проведенні наступних оцінок порівнювати індикатори (оцінки питань) для кожної цілі.

В подальшому, оцінка також включатиме виконання попередніх рекомендацій як важливий показник рівня взаємодії Мінприроди з громадськістю.

Аналіз оцінки належного екологічного врядування в Україні

У цілому, в межах повноважень Мінприроди, навіть у складних умовах трансформацій, принципи належного екологічного врядування виконуються більше ніж на дві третини. Найкращі показники демонструються щодо забезпечення **відкритості (прозорості) та підзвітності**: відповідно 69 та 70 %. Треба зазначити, що дотримання саме цих принципів більше залежить від самого міністерства, ніж від інших ЦОВВ чи органів влади різного рівня. Проте, і в цих категоріях інколи неможливо оцінювати тільки Мінприроди без врахування наскрізного характеру екологічної політики та необхідності координації з іншими відомствами та органами влади різного рівня, що здебільшого є слабкою ланкою для оцінювання.

Таблиця підсумкових результатів оцінки (бали, відсотки)

№	Принцип належного врядування	Бали / відсоток досягнення
1.	Відкритість (прозорість)	33,1 з 48 (69 %)
2.	Участь	11,8 з 18 (65,6 %)
3.	Підзвітність	10,5 з 15 (70 %)
4.	Ефективність	0,8 з 3 (27 %)
5.	Узгодженість	6 з 9 / 67 %
Загалом		61,4 з 90 (68,2%)

I. Прозорість

Так, щодо прозорості Міністерство досить добре забезпечує доступ до наборів відкритих даних (31 набір), які передбачені ЗУ «Про доступ до публічної інформації» та Постановою КМУ «Про затвердження Положення про набори даних, які підлягають оприлюдненню у формі відкритих даних», проте, переліки видів інформації, якою володіє Мінприроди, не доступні, як і система її обліку. Також, деякі реєстри не оновлювалися з 2016 року, а деякі з них є абсолютно новими, що працюють у тестовому режимі, і як і всі, поки що не автоматизовані. Робота над прискоренням обробки та автоматизації процесу обміну даних триває, старі системи не працюють, а нові тільки починають працювати. Водночас, треба вказати і на деяку хаотичність ПКМУ, в якій фігурують непритаманні Мінприроди чи морально застарілі набори даних, а кадастр рослинного світу та Червону книгу постанова проігнорувала. Водночас, кадастр рослинного світу, який ще нещодавно був на сайті міністерства (старій версії, що все ще знаходиться у доступі), наразі там відсутній. Мінприроди активно комунікує про свою діяльність та рішення, які приймаються, на широкий загал і робить це доступною мовою. Перезавантаження системи екологічного моніторингу, її консолідація і забезпечення функції перетворення даних у інформацію для прийняття рішень — величезний виклик, який долає Мінприроди. Всеохопна система екологічної інформації «Відкрите довкілля» знаходиться у стадії формування Зеленої книги, також закладаючи більш ґрунтовні, послідовні і реалістичні в часі процедури вироблення екологічної політики. Хоча інформація на сайті оновлюється досить часто, проте, головним чином, у форматі новин. Ці та інші виклики, тим не менше, не заважають Міністерству демонструвати розуміння прозорості як важливої вимоги діяльності, співпрацю з громадськістю. Такі риси притаманні Мінприроди 2016–2018 і **характеризують прозору поведінку, навіть коли це не зумовлено нормами і процедурами законодавства. Проте, необхідно встановити процедури для зменшення впливу особистісного фактору у майбутньому.** Так, хоча перелік наборів оприлюднених відкритих даних є у доступі, проте важко зробити висновок, який відсоток від усієї інформації він становить і скільки ще наборів відкритих даних мусить бути оприлюднено. На сайті відсутні переліки екологічних конвенцій та інших БЕУ, а також

директив та регламентів ЄС, які необхідно імплементувати згідно з Угодою про Асоціацію, як і глава 6 «Довкілля» угоди та інші розділи, які належать до компетенції Мінприроди (Глава 19 «Ріка Дунай»).

II. Участь

Що стосується участі громадськості, то вона забезпечується Мінприроди, за оцінкою, майже на дві третини від максимальної (65,6 %). Основними недоліками є незалученість громадськості до підготовки звітів про діяльність, відсутність процедур моніторингу та оцінки впровадження політики з певною періодичністю (наприклад, не готуються річні звіти про впровадження/ результативність екологічної політики). На перешкоді систематизації процесів участі також стоїть занадто короткий термін підготовки стратегічних рішень, процес переходу на процедури ЄС тільки почався. Залучення стейкхолдерів також потребує нових процедур. Хоча залучення громадськості відбувається здебільшого на стадії, коли вже підготовлено перший проект документу політики, тим не менше річний план консультацій з громадськістю оприлюднюється вчасно і надає можливість заінтересованим представникам ГС діяти проактивно і надавати пропозиції ще на ранній стадії підготовки. **Поведінка Мінприроди 2016–2018 оцінюється максимально позитивно (3 з 3)**, оскільки є налаштованість на залучення громадськості, незалежних експертів, міністерство прислухається до їх думки. Потребує урегулювання питання підготовки та оприлюднення звітів про громадське обговорення включно з таблицями врахування-неврахування пропозицій громадськості після завершення консультацій щодо рішень, які готуються Міністерством. Також, потребують розробки та ухвалення процедури підготовки політики із залученням громадськості на ранній стадії із врахуванням досвіду ЄС щодо Зелених та Білих книг. Необхідно забезпечити участь громадськості у процесі підготовки звітів щодо виконання міжнародних екологічних угод, а самі звіти зробити доступними.

III. Підзвітність

Що стосується підзвітності, тут Мінприроди отримало максимальний бал або 70 % виконання. Мінприроди роз'яснює, що і чому відомство робить, за допомогою різних каналів комунікації, зокрема, у ФБ. З іншого боку, стосовно чіткості розділення повноважень у сфері охорони довкілля та сталого використання природних ресурсів в структурі ЦОВВ, ситуація полишається заплутаною, що не дає можливості говорити про високий рівень підзвітності в галузі в цілому, адже багато необхідних функцій розпорошені серед різних ЦОВВ (підлеглих їм відомств), а саме: функція контролю та нагляду (ліси, рибні та мисливські ресурси, ґрунти, надра, тощо), екологічного моніторингу (більше 9 відомств моніторять частини), втручання в процес формування екополітики з боку інших ЦОВВ, все ще буває важко перешкодити прийняттю документів неекологічних політик інших секторів, функція збору даних наразі виконується фрагментарно, функція перетворення даних у інформацію для прийняття рішень відповідно. Проте, це не залежить повною мірою від Мінприроди. Наразі, звітність Мінприроди як така, носить несистематизований характер, і якщо і здійснюється прозора, то часто не аналізує динаміку змін, готується формально. Терміни, формати і процедури складання звітів про впровадження екологічної політики потребують перегляду та врегулювання на всіх рівнях влади. Такі звіти мусять готуватися за участі заінтересованих сторін. **В цілому, очільники Мінприроди демонструють нову модель поведінки, розуміння ролі громадськості та її право знати про діяльність державного органу, який працює за гроші платників податків. Тим не менше, на заваді стоїть відсутність стратегічного бачення реформування всієї галузі охорони довкілля, включно з інституційною перебудовою (розведення функцій у межах системи, ліквідація дублювання функцій іншими ЦОВВ, взаємодія Мінприроди з регіональними/місцевими органами влади для забезпечення впровадження єдиної**

державної екологічної політики), змінами у процедурі підготовки політики, покращенням механізму погодження міжгалузевих та урядових рішень для врахування у повному обсязі екологічних вимог.

IV. Ефективність

Ефективність екологічної політики полишається низькою (**27 %**), хоча цілі та завдання рамкової політики стануть вимірюваними після прийняття ВРУ оновленої стратегії державної екологічної політики (забезпечені індикаторами прогресу та цільовими показниками), проте, функція формування, нагляду за впровадженням та оцінки ефективності екологічної політики і досі полишається в Мінприроди однією з багатьох, хоча мусить бути єдиною чи головною. Разом із здебільшого недостатніми термінами підготовки політики, бракує і певних елементів, як-от оцінки економічної ефективності та СЕО в цілому, яка тільки починає запроваджуватися. Значно впливають на цей показник і дії (бездіяльність) на регіональному рівні та на місцях, які оцінюються дуже низько. Ставки екологічних платежів та штрафів не відповідають вартості ресурсів та розміру збитків, тож, і не впливають на екологічну поведінку користувачів та порушників, хоча Мінприроди подало пропозиції про підвищення ставок до ВРУ. Друга складова ефективності, інституційна, не оцінювалася, оскільки зарано закладати точку відліку під час трансформацій, коли деталі незрозумілі, проте, важливо показати напрям і надалі також його включити до оцінки.

V. Узгодженість

Що стосується узгодженості (екополітики), Мінприроди з результатом у 67 % намагається піднести значення екологічної політики і активно працює над її наскрізністю. Клімат — найкращий приклад узгодженості цілей і завдань, також значних успіхів було досягнуто і при виробленні політики поводження з відходами. Проте, аграрний сектор, гідроенергетика, а тим більше економічна політика все ще далекі від розуміння сучасних екологічних вимог. Також, немає розуміння в Уряді щодо справжньої вартості впровадження екологічних директив ЄС, що належать до одного з найдорожчих секторів політики. Оновлена Стратегія тим не менше була погоджена заінтересованими ЦОВВ майже без втрат змісту. Регламент КМУ передбачає погодження головного ЦОВВ з заінтересованими ЦОВВ, проте тільки впровадження СЕО може нарешті виключити прийняття неекологічних секторальних політик (у разі ефективного застосування). На прикладах проектів та прийнятих документів політики та законодавства видно, що АПУ та депутати ВРУ часто ігнорують рамки політики, яку приймає Уряд, хоча, і міжнародні вимоги теж. Регіональні уповноважені органи (екологічні підрозділи ОДА) починають координуватися з Мінприроди, але поки що взаємодія не врегульована у необхідному обсязі. Реформа децентралізації мало враховує екологічну складову і органи місцевого самоврядування поки що не керуються в своїй діяльності її необхідністю. Важливо зазначити, що вирішення проблеми узгодженості екологічної політики залежить не тільки від Мінприроди, проте оцінка здебільшого, згідно методики, спрямовувалася на повноваження Мінприроди тією мірою, наскільки їх можна було виокремити.

Рекомендації

I. Відкритість (прозорість)

На виконання ПКМУ № 835 «Про затвердження Положення про набори даних, які підлягають оприлюдненню у формі відкритих даних»:

- 1) оприлюднити реєстр наборів даних, що перебувають у володінні розпорядника інформації;
- 2) оприлюднити інформацію про періодичність оновлення наборів відкритих даних, забезпечити відповідне оновлення;
- 3) впорядкувати адміністративні дані та оприлюднити їх перелік;
- 4) оприлюднити та постійно оновлювати переліки регуляторних актів із зазначенням дати набрання чинності, строку проведення базового, повторного та періодичного відстеження їх результативності та інформації про місце їх оприлюднення;
- 5) оприлюднити інформацію про систему обліку, види інформації, яку зберігає розпорядник, провести класифікацію засідань, які організує Мінприроди, оприлюднити визначення «відкритого засідання» та порядок участі в них громадськості та оприлюднювати надалі плани проведення та порядок денний своїх відкритих засідань;
- 6) оприлюднити дані регіональних реєстрів об'єктів утворення, оброблення та утилізації відходів України у вигляді зведеної бази даних;
- 7) оновити кадастр тваринного світу;
- 8) повернути на офіційний веб-сайт кадастр рослинного світу, внести доповнення до ПКМУ № 835 щодо включення цього виду відкритих даних до переліку наборів даних, які підлягають оприлюдненню у формі відкритих даних;
- 9) внести доповнення до ПКМУ № 835 щодо включення Червоної книги до переліку наборів даних, які підлягають оприлюдненню у формі відкритих даних;
- 10) внести зміни та доповнення до ПКМУ № 835 стосовно розпорядника інформації щодо «державного кадастру природних територій курортів», а також щодо виду інформації «дані автоматизованої системи геоінформаційного контролю, моніторингу та управління транспортними засобами та персоналом», яка відсутня, проте міститься у Постанові як обов'язковий для ведення та оприлюднення;
- 11) оприлюднити перелік міжнародних угод у сфері охорони навколишнього природного середовища, стороною яких є Україна, та стан їх виконання.

Інші рекомендації:

- 12) оприлюднити перелік директив та регламентів, які мусить імплементувати Україна згідно з Угодою про асоціацію з ЄС;
- 13) запровадити відкриту базу даних стейкхолдерів, яка може поповнюватися згідно визначеним критеріям, та їх активне інформування;
- 14) розмістити на сайті Мінприроди перелік Робочих груп, включаючи міжвідомчі, та контактних осіб для комунікації з ними;
- 15) оприлюднити на сайті Мінприроди інформацію про імплементацію міжнародних угод у сфері довкілля, включаючи звіти, які подаються в органи конвенцій.

II. Участь

На виконання ПКМУ № 996 «Про забезпечення участі громадськості у формуванні та реалізації державної політики»:

- 1) забезпечити наочність коментарів громадськості до оприлюднених для консультацій проектів НПА, які надсилаються через веб-сайт;
- 2) оприлюднювати звіти включно з таблицями врахування-неврахування пропозицій громадськості після завершення консультацій щодо рішень, які готуються Міністерством;
- 3) оприлюднити процедури ЄС щодо підготовки зелених та білих книг як орієнтир, як буде змінюватися процедура підготовки стратегічних рішень, зокрема, щодо залучення громадськості на ранній стадії підготовки політик;
- 4) розробити відповідні процедури для України, беручи до уваги досвід ЄС.

Інші рекомендації:

- 1) розробити, затвердити та оприлюднити процедури моніторингу та оцінки впровадження екологічної політики, які міститимуть також положення щодо участі громадськості;
- 2) запровадити постійний діалог щодо впровадження/ результативності екологічної політики;
- 3) забезпечити виконання Типового регламенту ЦОВВ (затвердженого ПКМУ від 19 вересня 2007 р. № 1143), зокрема п. 14., відповідно до якого «По закінченні строку дії річного плану центральний орган виконавчої влади готує звіт про його виконання, який підлягає опублікуванню та громадському обговоренню»;
- 4) забезпечити участь громадськості у процесі підготовки звітів щодо виконання міжнародних екологічних угод.

III. IV. V. Підзвітність, ефективність, узгодженість

- 1) оприлюднити, якщо підготовлено, або підготувати за участі громадськості стратегічне бачення реформування всієї галузі охорони довкілля, включно з: а) інституційна перебудова: розведення функцій у межах системи, ліквідація дублювання функцій іншими ЦОВВ, взаємодія Мінприроди з регіональними/місцевими органами влади для забезпечення впровадження єдиної державної екологічної політики; б) зміни у процедурі підготовки політики, для підвищення якості, обґрунтованості, а також залучення громадськості на ранній стадії, в) пропозиції щодо покращення механізму погодження міжгалузевих та урядових рішень для врахування у повному обсязі екологічних вимог;
- 2) розпочати публічний діалог щодо змісту рамкової реформи природоохоронної галузі;
- 3) оприлюднити переліки звітів, які Мінприроди мусить готувати протягом року і забезпечити можливість залучення громадськості до їх підготовки;
- 4) розробити та затвердити механізм ефективної взаємодії Мінприроди з екологічними департаментами/відділами обласних державних адміністрацій, який б забезпечив належне виконання Угоди про асоціацію на місцевому рівні, а також залучення регіонів до процесу євроінтеграції у сфері довкілля;
- 5) проводити регулярний моніторинг імплементації державної екологічної політики на місцях;
- 6) забезпечити відповідність секторальних стратегій цілям та цільовим показниками державної екологічної стратегії.

Додаток I

Таблиці розрахунків

I. Відкритість (прозорість)

№	Показник	(3)	(2)	(1)	(0)	Верифікація / коментарі
1.	Чи Мінприроди забезпечує доступ до інформації, яка є в його розпорядженні?	2,1				У 2017 р. здійснена систематизація та надано доступ до 31 наборів даних на сайті Мінприроди https://menr.gov.ua/content/nabori-vidkritih-danih.html а також http://budget.menr.gov.ua/#/2017/costs/2407050 http://old.mer.gov.ua/press-center/news/123-news1/6274-minpryrody-vidkrylo-dostup-do-12-naboriv-danykh
1)	інформація про організаційну структуру, місію, функції, повноваження, основні завдання, напрями діяльності та фінансові ресурси (структуру та обсяг бюджетних коштів, порядок та механізм їх витрачання тощо);	3				Згідно з ЗУ про Доступ до публічної інформації.
2)	нормативно-правові акти, акти індивідуальної дії (крім внутрішньоорганізаційних), прийняті розпорядником, проекти рішень, що підлягають обговоренню, інформацію про нормативно-правові засади діяльності;	3				https://menr.gov.ua/search/?s=%D0%BD%D0%B0%D0%BA%D0%B0%D0%B7%D0%B8 Останні оприлюднені прийняті накази у вигляді набору відкритих даних — за 2016 рік. Проекти наказів постійно оприлюднюються в поточному режимі. За 2017 та 2018 рік прийняті накази оприлюднюються регулярно у розділі НПА https://menr.gov.ua/documents/?c=10
3)	перелік та умови отримання послуг, що надаються цими органами, форми і зразки документів, правила їх заповнення;	3				https://menr.gov.ua/news/31538.html https://menr.gov.ua/content/administrativni-poslugi.html
4)	порядок складання, подання запиту на інформацію, оскарження рішень розпорядників інформації, дій чи бездіяльності;	3				Наказ на старому веб-сайті про Порядок складання та подання запитів на публічну інформацію http://old.menr.gov.ua/access/securement/986-nakaz-minpryrody-vid-09-08-2011-281-pro-orhanizatsiiu-vykonannia-zakonu-ukrainy-pro-dostup-do-publichnoi-informatsii Відповідна інформація на новому. https://menr.gov.ua/content/yak-podati-zapit-na-publichnu-informaciyu.html Серед наборів відкритих даних відсутні обидва, але по факту є.
5)	інформацію про систему обліку, види інформації, яку зберігає розпорядник;			1		Наказ від 22.12.2011 № 561 «Про затвердження Переліку видів екологічної інформації та Регламенту розміщення її на веб-сайті Мінприроди» частково не відповідає вимогам ЗУ і потребує перегляду. Інформація про систему обліку не оприлюднена.

6)	перелік наборів даних, що оприлюднюються у формі відкритих даних;	3			https://menr.gov.ua/news/31576.html є
7)	інформацію про механізми чи процедури, за допомогою яких громадськість може представляти свої інтереси або в інший спосіб впливати на реалізацію повноважень розпорядника інформації;	3			https://menr.gov.ua/content/misiya-ta-strategiya.html участь у засіданнях Громадської Ради; участь у громадських обговореннях проектів нормативних актів Мінприроди; через Громадську приймальню Мінприроди.
8)	плани проведення та порядок денний своїх відкритих засідань;			1	Класифікація засідань не оприлюднена. Розділ «Події» містить анонси, проте, не поділяє події на відкриті та закриті, може ідентифікуватися опосередковано за наявністю контактів для реєстрації, порядок денний міститься тільки в оголошеннях про засідання Громадської ради. Часто інформація про подію з'являється за день-два до події. https://menr.gov.ua/timeline/Podii.html
9)	розташування місць, де надаються необхідні запитувачам форми і бланки установи;	3			https://menr.gov.ua/content/yak-podat-i-zapit-na-publichnu-informaciyu.html
10)	загальні правила роботи установи, правила внутрішнього трудового розпорядку;	3			https://menr.gov.ua/content/kontakt-na-informaciya.html https://menr.gov.ua/content/pravila-vnutrishnogo-rozporядku.html
11)	звіти, в тому числі щодо задоволення запитів на інформацію;	3			https://menr.gov.ua/timeline/Zviti.html (крім звітів про впровадження державної екологічної політики)
12)	інформацію про діяльність суб'єктів владних повноважень, а саме про:	3			Розділ меню «Про нас» https://menr.gov.ua/
	їхні місцезнаходження, поштову адресу, номери засобів зв'язку, адреси офіційного веб-сайту та електронної пошти;				
	прізвище, ім'я та по батькові, службові номери засобів зв'язку, адреси електронної пошти керівника органу та його заступників, а також керівників структурних та регіональних підрозділів, основні функції структурних та регіональних підрозділів, крім випадків, коли ці відомості належать до інформації з обмеженим доступом;				
	розклад роботи та графік прийому громадян;				
	вакансії, порядок та умови проходження конкурсу на заміщення вакантних посад.				

13)	Довідник підприємств, установ (закладів) та організацій розпорядника інформації та підпорядкованих йому організацій, у тому числі їх ідентифікаційних кодів, офіційних веб-сайтів, адрес електронної пошти, телефонів та адрес.	3				Згідно з ПКМУ № 835 «Про затвердження Положення про набори даних, які підлягають оприлюдненню у формі відкритих даних» http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/835-2015-%D0%BF/page (за виключенням тих положень, що співпадають з ЗУ про Доступ до публічної інформації), що є обов'язковими для Мінприроди https://menr.gov.ua/content/pidvidomchi-organizacii.html
14)	Нормативи, що затверджуються та підлягають оприлюдненню відповідно до закону розпорядником інформації.	3				Нормативно-правові акти https://menr.gov.ua/documents/
15)	Переліки національних стандартів, які в разі добровільного застосування є доказом відповідності продукції вимогам технічних регламентів.	3				https://menr.gov.ua/content/ekologichne-markuvannya2.html
16)	Реєстр наборів даних, що перебувають у володінні розпорядника інформації.				0	Не знайдено.
17)	Адміністративні дані, що збираються (обробляються) та підлягають оприлюдненню відповідно до вимог закону, розпорядника інформації.		2			http://data.gov.ua/users/570
18)	Переліки регуляторних актів із зазначенням дати набрання чинності, строку проведення базового, повторного та періодичного відстеження їх результативності та інформації про місце їх оприлюднення.		2			Розділ «Регуляторна діяльність» містить самі акти, їх проекти для обговорення та аналіз регуляторного впливу, окремий розділ містить накази, проте переліків цих актів в доступі немає, а також відсутня інформація про відстеження результативності. https://menr.gov.ua/search/?s=%D0%BD%D0%B0%D0%BA%D0%B0%D0%B7%D0%B8 https://menr.gov.ua/timeline/Zakonotvorchadiyalnist.html
19)	Реєстр екологічних аудиторів та юридичних осіб, що мають право на здійснення екологічного аудиту.		2			https://menr.gov.ua/content/nabori-vidkritih-danih.html Останні дані за 2016 рік
20)	Державний реєстр пестицидів і агрохімікатів, дозволених до використання в Україні.		2			https://menr.gov.ua/content/nabori-vidkritih-danih.html Останні дані 2016 рік
21)	Дані регіональних реєстрів об'єктів утворення, оброблення та утилізації відходів України.			1		www.ecomapa.gov.ua містить нанесені на карту України місця видалення відходів, пунктів прийому вторсировини, ліцензіатів поводження з небезпечними відходами, але в єдиний реєстр ці дані не зібрані. Існує прогалина щодо порядку надання даних регіональних реєстрів Мінприроди.
22)	Державний кадастр тваринного світу.			1		http://biomon.org/cadastre/
23)	Державний кадастр рослинного світу (немає в ПКМУ!).			1		https://3222.ua/article/oglyad_kadastrv_yak_funktsonuyut_v_ukran.htm
24)	Червона книга (немає в ПКМУ).		2			http://redbook-ua.org/map

	Державний кадастр природних територій курортів.				Ведеться Центром ведення Державного кадастру природних лікувальних ресурсів: http://kurort.gov.ua/index.php/uk/derzhavnij-kadastr який підпорядковується МОЗ.
25)	Державний кадастр територій та об'єктів природно-заповідного фонду.		2		http://data.gov.ua/passport/60109100-d619-4e9a-aa48-2caf4de0d629 http://pzf.menr.gov.ua Є на data.gov.ua , дані 2013 року не оновлювалися. Відповідно до Інструкції опублікування даних кадастру здійснюється один раз на 5 років (за станом на 1 січня відповідного року).
26)	Переліки ліцензіатів.	3			https://menr.gov.ua/content/nabori-vidkritih-danih.html
27)	Перелік об'єктів, які є найбільшими забруднювачами навколишнього природного середовища.	3			https://menr.gov.ua/content/nabori-vidkritih-danih.html
28)	Інформація про заповідання території України.	3			http://pzf.menr.gov.ua
29)	Загальнодержавна екологічна автоматизована інформаційно-аналітична система забезпечення доступу до екологічної інформації.			1	https://menr.gov.ua/news/32130.html в процесі створення комплексна система «Відкрите довкілля».
30)	Дані про державні випробування та реєстрацію пестицидів та агрохімікатів.		2		http://old.menr.gov.ua/index.php/control/control5 більша частина.
31)	Дані державної системи моніторингу довкілля.			1	https://menr.gov.ua/content/ekologichniy-monitoring-dovkillya.html лінк на Інформаційно-аналітичний центр Мінприроди та банки екологічних даних — не працює, управління розформовані і немає старої системи збору даних. Раніше розміщувалася інформація щодо моніторингу в зоні АТО, але остання є тільки за 2016 рік. Система «Відкрите довкілля» в процесі створення. Вперше були оприлюднені дані моніторингу водних ресурсів України. http://data.gov.ua/passport/e202bd1f-71b0-48b2-87e7-7e4fb1d7e2d5
	Дані автоматизованої системи геоінформаційного контролю, моніторингу та управління транспортними засобами та персоналом.				Розроблена в 2011 р. система — морально застаріла, передбачала дистанційне слідкування за авто лісників. Виключена з оцінки.
32)	Дані кадастру антропогенних викидів та абсорбції парникових газів України.	3			https://menr.gov.ua/news/32422.html
34)	Інформація про стан довкілля (вода, земля, повітря, біорізноманіття).			1	Система «Відкрите довкілля» в процесі створення.
35)	Перелік міжнародних угод у сфері охорони навколишнього природного середовища, стороною яких є Україна, та стан їх виконання.			0	Немає.

36)	Перелік Директив та регламентів, які мусить імплементувати Україна (УпроА), а також глав УпроА, що стосуються компетенції Мінприроди (глава 6 «Довкілля» Угоди та глава 19 «Ріка Дунай»).			1		Розділ Євроінтеграція на сайті є, УпроА не відкривається. Переліків немає https://menr.gov.ua/timeline/evrointegraciya.html На старому сайті Мінюсту є розділ «Довкілля», де все ще можна знайти переклади Директив та Регламентів ЄС, але ширше ніж УпроА http://old.minjust.gov.ua/45875
37)	Перелік видів конфіденційної інформації ДСК.	3				https://menr.gov.ua/documents/662.html
38)	Реєстр ОВД.		2			http://eia.menr.gov.ua/search#wrap-table Працює в тестовому режимі, потребуватиме доопрацювання та впорядкування.
39)	РВПЗ.			1		Планується як частина системи Відкрите довілля, яка в процесі створення (підготовлена Зелена книга).
40)	Чи міністерство систематично відповідає на запити про інформацію?	3				Регулярні звіти про запити розміщені на сайті.
2.	Чи законодавче забезпечення достатнє?		2			Закон про доступ до публічної інформації (2011), ПКМУ про види відкритих даних є, проте, в процесі розробки знаходиться значна частина необхідних НПА, що стосується системи екологічного моніторингу і збору даних, розвитку реєстрів та регламентів самого міністерства, як і комплексної системи «Відкрите довілля».
3.	Чи інформація на сайті постійно оновлюється?		2			В цілому, так, що стосується новин, оприлюднення НПА та проектів НПА для консультацій, тощо, проте що стосується відкритих реєстрів та кадастрів, у деяких випадках оновлюється нерегулярно. Автоматизація послуг, автоматична публікація, інші зміни: нова система управлінської діяльності, компонент Відкритого довілля.
4.	Чи Мінприроди активно комунікує про свою діяльність та рішення, які приймаються, на широкий загал?	3				Так, за допомогою власного веб-сайту та мас-медіа, а також веб-сайту КМУ та інших органів влади різного рівня, включно з ОДА. Використання ФБ вищими посадовцями та прес-службою, Організмичним центром є дуже важливим.
5.	Чи ця комунікація відбувається доступною для неспеціалістів мовою?	3				Здебільшого, так. Повідомлення про прийняті рішення часто супроводжуються інформаційними, графічними та іншими матеріалами, покликаними спростити розуміння складних процесів.
6.	Чи Мінприроди здійснює активну комунікацію з різними групами заінтересованих сторін?			1		Системної організації такої комунікації поки що немає.
7.	Чи інформація про початок підготовки рішення доступна на ранній стадії?		2			Інформація стає доступною для громадськості вже у вигляді проекту, який оприлюднюється для консультацій. Про підготовку рішень до оприлюднення часто повідомляє Міністр та заступники на прес-конференціях та публічних заходах.
8.	Чи на даному етапі система екологічного моніторингу та порядок централізованого збору даних забезпечують актуальну екологічну інформацію?			1		Фрагментарно. Готується перезавантаження системи екологічного моніторингу. Централізований збір даних окремими суб'єктами у бік автоматизації, оновлення апаратного та програмного забезпечення гідромета, прискорення обробки даних по Україні та їх передачі до централізованої бази в автоматичному режимі.

9.	Чи зібрані дані перетворюються в інформацію для прийняття рішень на системній основі?			1	В окремих секторах, частково. Готується перезавантаження системи екологічного моніторингу. Потребує створення Агентства. https://menr.gov.ua/
10.	Чи наразі обраховуються головні екологічні показники ЄЕК ООН?			1	17 з 42.
11.	Чи достатньо комунікується зміст реформ у розрізі виконання УпроА?		2		В цілому, так, хоча знов-таки, на стадії підготовки проектів рішення цільова комунікація недостатня, а також, про результати на широкий загал, частково тому, що формат звітності про виконання УпроА, запроваджений Урядовим офісом з євроінтеграції, є неінформативним, бракує аналізу.
12.	Чи Україна активно співпрацює з SEIS II/ EEA щодо приведення у відповідність з вимогами ЄС/ ЄЕК ООН своєї інформаційної системи?	3			Так, наразі проходить етап упорядкування збору, систематичного обрахування даних та обчислювання індикаторів якості води.
13.	Чи розміщено на сайті Мінприроди перелік Робочих груп та контактних осіб для комунікації?			1	Вперше було розміщено, але частково, у розділі консультативно-дорадчі органи https://menr.gov.ua/timeline/Konsult-doradchi-organi.html (також, міститься інформація про Колегію Мінприроди). Через пошук можна знайти інформацію https://menr.gov.ua/search/index.php?start=20&s=%D1%80%D0%BE%D0%B1%D0%BE%D1%87%D0%BE%D1%97+%D0%B3%D1%80%D1%83%D0%BF%D0%B8&from=&till=&o=DESC
14.	Поведінка держслужбовців, атмосфера в цілому.	3			Розуміння прозорості як важливої вимоги діяльності, повага до громадськості притаманні Мінприроди 2016–2018.
15.	Участь у державних закупівлях прозора?	3			Prozorro.
16.	Чи проводилися інші оцінки прозорості Мінприроди, якщо так, то який результат?	3			З 7 по 25 жовтня 2017 року Офіс ефективного регулювання проаналізував роботу 61 ЦОВВ на предмет висвітлення їхньої діяльності, публічної інформації та розкриття відкритих баз даних. Дослідження проводиться на регулярній основі в межах публічного діалогу, спрямованого на підвищення ефективності регуляторного поля. За результатами дослідження складено рейтинг «Відкритість уряду». Об'єктом аналізу стали офіційні сайти установ. За основу взяті концептуальні положення законодавства про публічну інформацію, відкриті дані, постанови КМУ про забезпечення участі громадськості у формуванні та реалізації державної політики, а також затверджений КМУ порядок ведення веб-сайтів державних органів влади й оприлюднення у мережі Інтернет інформації про діяльність органів виконавчої влади. За результатами дослідження Мінприроди отримало перше місце із 71 балом із 77 можливих.
Сумарний бал:					33,1 з 48

II. Участь

№	Показник	(3)	(2)	(1)	(0)	Верифікація/ коментарі
1.	Чи забезпечується участь екогромадськості в у підготовці стратегічних рішень?	2				
1)	Політики, плани, програми, де Мінприроди — головний розробник	3				Згідно з ПКМУ №996 Про забезпечення участі громадськості у формуванні та реалізації державної політики, у форматі електронних консультацій або відкритого обговорення.
(1')	Секторальні політики, плани програми, де Мінприроди — не головний розробник.					Переважно за допомогою Мінприроди, в дусі незначущості екологічних питань для інших ЦОВВ (до прийняття ЗУ про ОВД та СЕО). Практично, в окремих випадках навіть Мінприроди не може добитися врахування власної позиції, як це було при прийнятті Програми з розвитку гідроенергетики. Не оцінюється.
2)	Комплексні програми діяльності Уряду та документи політики, що готуються Мінприроди і вимагають погодження з заінтересованими ЦОВВ.		2			Мінприроди залучає громадськість до консультацій, Середньостроковий план дій Уряду до 2020 року шість пріоритетів у сфері навколишнього середовища та зміни клімату були включені до загальних пріоритетів діяльності Уряду України. Це особливо вражає порівняно з річним звітом Кабінету Міністрів України за 2015 рік, до якого навколишнє середовище не було включено взагалі, лише в розділі щодо реформи охорони здоров'я. Проте, частина коментарів не було враховано і зворотнього зв'язку з секретаріатом КМУ з цього приводу не було. Здебільшого, йшлося про обов'язкову інтеграцію екологічної політики, її наскрізність. Що стосується стратегій Мінприроди, то на стадії погодження і зміст погодженого документу, який вноситься до Уряду для затвердження/ ухвалення перед поданням до ВРУ (Рамкова стратегія), недоступні для громадськості. Проте, це не регулюється наразі процедурою. Очікується, що СЕО змінить підходи інших ЦОВВ до врахування як екологічної складової, так і залучення громадськості до планування секторальних і урядових політик. Поки що, як у випадку з Енергетичною стратегією, Мінприроди проводить консультації з громадськістю, яка хоче подавати пропозиції через Мінприроди, а не напряму до Мінпаливенерго.
(2')	Стратегії розвитку Президента України.					Стратегія Сталого розвитку 2020 не містить екологічної складової, намагання громадськості внести зміни або змінити назву документу були марними. Не оцінюється, надається для порівняння.

3)	Підготовка нормативно-правових актів: проекти законів, постанов та розпоряджень КМУ, наказів Мінприроди.		2		ПКМУ 996 не зобов'язує обговорювати всі рішення і акти, але загально описує категорії рішень. Оскільки відповідний реєстр не оприлюднений, важко напевне стверджувати, яка частина з них виноситься на обговорення, проте, серед тих, що оприлюднюються, простежується реагування на резонансні для суспільства питання та пріоритети поточної політики Мінприроди. На жаль, відкриті електронні консультації викликають мало зацікавленості, як видно з кількості наданих коментарів і учасників, переважно це — декілька невідомих. Багато організацій не користуються цим механізмом і надсилають пропозиції напряму, проте, інформація про це не оприлюднюється.
4)	Рішення щодо планованої діяльності, яка може вплинути на довкілля (процедура ОВД).			1	ЗУ про ОВД Стаття 7. Громадське обговорення. Стаття 9. Висновок ОВД в описовій частині мусить містити інформацію про враховані та відхилені зауваження та пропозиції, що надійшли під час громадського обговорення. Застосування ЗУ та ПЗА тільки почалося, практика для оцінки не напрацьована, але ЗУ відповідає Директиві ЄС про ОВД.
5)	Рішення щодо призначення керівників установ ПЗФ.		2		Практика залучення громадськості до засідань комісій з розгляду кандидатур була запроваджена у 2016 році. Засідання транслюються в інтернеті. І хоча громадськість не завжди задоволена обмеженими можливостями впливу на рішення, це був прогресивний крок мінприроди, який сприяв більшій прозорості процесів функціонування об'єктів ПЗФ.
6)	Чи громадськість ознайомлюють з результатами врахування чи неврахування наданих до проекту документа коментарів на рівні Мінприроди?		2		В індивідуальному порядку тим, хто надавав коментарі. У випадку підготовки Стратегії державної екологічної політики — так. Звіти про результати обговорення з відомостями про врахування-неврахування останнім часом не оприлюднювалися.
7)	Чи громадськість має вплив на рішення Мінприроди?		2		Це неоднозначне питання, оскільки громадськість — дуже строката, проте, ОГС, які послідовно працюють за конкретною тематикою, безумовно, мають вплив. ГР при Мінприроди, також коаліції та платформи, як колективні органи ОГС. Інше питання, чи тут взагалі може бути максимальна оцінка? А також, бракує процедур.
2.	Чи забезпечується участь всіх стейкхолдерів?			1	Нові процедури у процесі підготовки, позитивна практика: представники бізнесу та бізнес-асоціацій запрошуються до консультації регулярно, позиція оприлюднюється.
3.	Чи забезпечується участь громадськості на ранній стадії?		2		
1)	Щодо політики: аналіз проблем і причин, що їх спричинили, рішення сформулювати політику.			1	У випадку підготовки рамкової стратегії — так, стратегії по відходах — так, решта — по-різному, у залежності від термінів, які бувають невинновданно короткими. Проте, останнім часом Мінприроди починає переходити на довготривалі процедури підготовки зелених книг.
2)	Щодо видів діяльності?		2		Гарантовано новим законодавством, застосування тільки почалося.

3)	Чи оприлюднюється річний план консультацій з громадськістю?	3				Так, і це дозволяє планувати участь і починати її проактивно.
4.	Чи забезпечується участь громадськості у моніторингу та оцінці впровадження політик, планів та програм?	0,8				
1)	Чи існують затверджені процедури?			1		Частково. Для цього було створено МРГ з питань впровадження SEIS та оцінки екологічної політики https://menr.gov.ua/files/uploads/nakaz_415.pdf
2)	Чи склалася усталена практика/ приклади?			1		Впровадження СБС передбачало 3-річний цикл звітування за індикаторами успішності, за результатами звітів приймалося рішення про транші.
3)	Чи цей процес прозорий?			1		Був за часів СБС, наразі ця діяльність втратила системність.
3')	Чи громадськість бере участь у підготовці звітів про впровадження екологічної політики?					Звіти не готуються, Стратегія про державну екополітику, в разі прийняття, зобов'яже готувати. Наразі не вимагається НПА. Не оцінюється.
4)	Чи запроваджено постійний діалог щодо впровадження/ результативності екологічної політики?			1		Як постійний процес — ні. Є позитивні приклади підготовки та проведення спільних з Мінприроди заходів з оцінки ситуації та обговорення (Конференція щодо належного екологічного врядування, панелі з УСПГС та УНП ФГС СхП, РПР).
5)	Чи громадськість бере участь у обговоренні звіту Мінприроди про виконання річного плану діяльності?				0	Згідно Типового регламенту ЦОБВ, затвердженого ПКМУ від 19 вересня 2007 р. N 1143 п. 14. По закінченні строку дії річного плану центральний орган виконавчої влади готує звіт про його виконання, який підлягає опублікуванню та громадському обговоренню. http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1143-2007-%D0%BF
5.	Чи активно Мінприроди взаємодіє зі спільнотами ОГС (УНП ФГС СхП, УСПГС, Громадська Рада, РПР, ін).	3				
6.	Поведінка.	3				Мінприроди 2016–2018 налаштоване на залучення громадськості, незалежних експертів, прислухається до їх думки.
Сумарний бал:						11,8 з 18

III. Підзвітність

№	Показник	(3)	(2)	(1)	(0)	Верифікація/ коментарі
1.	Чи Мінприроди роз'яснює, що і чому відомство робить?	3				Так, і використовує для цього різні канали комунікації: офіційний веб-сайт, мас-медіа різних рівнів та засобів, ФБ.
2.	Чи на сьогодні зрозуміла структура і функціонал Мінприроди, зокрема, щодо стратегічного планування?		2			Положення про Мінприроди, Регламент, структура знаходяться у відкритому доступі, проте, паралельно з цим працює нова RST, яка готує реформи як інституційні, так і проекти НПА/ законодавство згідно новітнім вимогам/ УпроА, включно з переходом на підготовку Зелених книг для прийняття ефективнішої політики. Міністерство взагалі мусить займатися тільки питаннями екологічної політики і позбутися неприбуткових функцій, але це справа майбутнього.

3.	Чи повноваження у сфері охорони довкілля та сталого використання природних ресурсів чітко розділені в структурі ЦОВВ?			1		Ситуація полишається заплутаною, що не дає можливості говорити про високий рівень підзвітності в цілому, адже багато необхідних функцій розпорошені серед різних ЦОВВ (підлеглих їм відомств), а саме: функція контролю та нагляду (ліси, рибні та мисливські ресурси, ґрунти, надра, тощо), екологічного моніторингу (більше 9 відомств моніторять частини), втручання в процес формування екополітики з боку інших ЦОВВ, все ще буває важко перешкодити прийняттю документів неекологічних політик інших секторів, функція збору даних наразі виконується фрагментарно, функція перетворення даних у інформацію для прийняття рішень відповідно.
4.	Чи відповідає звітність Мінприроди принципу підзвітності?			1,5		Наразі, звітність як така, носить несистематизований характер, і якщо і здійснюється прозора, то часто не аналізує динаміку змін, готується формально. Терміни, формати і процедури складання звітів про впровадження екологічної політики потребують перегляду та врегулювання на всіх рівнях влади. Такі звіти мусять готуватися за участі заінтересованих сторін. Щоквартальні звіти уряду включають Мінприроди. Порівняльна динаміка серед ЦОВВ на користь Мінприроди.
1)	Види звітності та систематизація			1		
2)	Доступність		2			Якщо звіт готувався, то він здебільшого доступний.
5.	Поведінка	3				В цілому, очільники Мінприроди демонструють нову модель поведінки, розуміння ролі громадськості та її право знати про діяльність державного органу, який працює за гроші платників податків.
Сумарний бал					10,5 з 15	

IV. Ефективність

№	Показник	(3)	(2)	(1)	(0)	Верифікація/ коментарі
1.	Ефективна політика.	0,8				
1)	Чи екологічна політика містить вимірювальні цілі?		2			
2)	Чи формулюванню політики передують оцінка ефективності попередньої політики?				0	В деяких випадках. Відома оцінка впровадження Екостратегії 2010 року. Проте, ця та інша оцінки відбуваються переважно за технічної допомоги міжнародних проектів. Плани імплементації директив і регламентів скасували, разом з оцінкою. Стосується не стільки Мінприроди, скільки загальних процедур.
3)	Чи достатньо часу для з'ясування всіх можливих наслідків/ результатів, які плануються та врахування пропозицій і коментарів заінтересованих сторін?				0	Ні, оскільки процедура підготовки політик в цілому орієнтована на «сьогодні на вчора», хоча ситуація почала змінюватися. Впровадження процедур підготовки Зелених книг дозволить удосконалити процедури підготовки політики в цілому, включно з елементами 2), 4), 5 тощо.
4)	Чи оцінюються наслідки для довкілля від впровадження політики на стадії планування?	1,5				

а)	Для документів екологічної політики.		2		
б)	Для документів інших політик.			1	
5)	Чи оцінюється економічний ефект від впровадження політики/інструментів?			1	Мінприроди робило спроби за допомогою проектів технічної допомоги, але загалом, не робиться.
6)	Чи проводиться моніторинг впровадження державної екологічної політики на місцях?				0
7)	Чи готується щорічний звіт про впровадження політики?			1	Ні, передбачено оновленою Стратегією, в разі прийняття.
8)	Чи система збору екологічних даних та їх обробки забезпечує інформацію для прийняття рішень?			1	Частково, у водному секторі наразі.
10)	Чи впровадження державної екологічної політики забезпечується на рівні регіонів та на місцях?			1	
11)	Чи розмір плати за природокористування, забруднення та штрафи відповідають вартості робіт з ліквідації наслідків/ цінності природних ресурсів?			1	Подано ЗП.
2.	Ефективні інститути.				Матриця питань для майбутньої оцінки. Оскільки наразі відбуваються фундаментальні зміни, коли стара система і нова, що створюються, функціонують одночасно, і деталі не зрозумілі, зарано закладати точку відліку, проте, важливо показати напрям.
Сумарний бал:					0,8 з 3

V. Узгодженість

№	Показник	(3)	(2)	(1)	(0)	Верифікація/ коментарі
1.	Горизонтальна.		2			Мінприроди намагається піднести значення екологічної політики і активно працює над її наскрізністю. Клімат — найкращий приклад узгодженості цілей і завдань, також значних успіхів було досягнуто і при виробленні політики поводження з відходами. Проте, аграрний сектор, гідроенергетика, а тим більше економічна політики все ще далекі від розуміння сучасних екологічних вимог. Також, немає розуміння в Уряді щодо справжньої вартості впровадження екологічних директив ЄС, що належать до одного з найдорожчих секторів політики. Оновлена Стратегія тим не менше була погоджена заінтересованими ЦОВВ майже без втрат змісту. Регламент КМУ передбачає погодження головного ЦОВВ з заінтересованими ЦОВВ, проте тільки впровадження СЕО може нарешті виключити прийняття неекологічних секторальних політик (у разі ефективного застосування).

2.	Вертикальна.			1	<p>На прикладі Стратегії 2020 видно, що АПУ поки що далека від розуміння сталого розвитку не як суто економічного, а також і від значимості довкілля та екологічної політики для майбутнього України. Депутати ВРУ часто продукують закони «під себе», ігноруючи рамки політики, яку приймає Уряд. На щастя, існує обмежувачий фактор «творчості» — УпроА. Найсвіжіший приклад — купа проектів ЗУ щодо поводження з відходами і намагання протягнути «зелений тариф» на спалювання відходів. Регіональні уповноважені органи (екологічні підрозділи ОДА) починають координуватися з Мінприроди, але поки що взаємодія не врегульована у необхідному обсязі. Реформа децентралізації мало враховує екологічну складову (якщо взагалі враховує), і органи місцевого самоврядування поки що не керуються в своїй діяльності необхідністю.</p>
3.	Чи розроблені національні імплементуючі документи для впровадження Люксембурзької декларації?	3			<p>Так, Дорожня карта з впровадження положень ЛД у вигляді живого документа. https://menr.gov.ua/news/31791.html</p>
Сумарний бал					6 з 9
Загалом:					61,4 з 90 (68,2 %)

